

ERDÉLYI MAGYARÁG

Felelős szerkesztő:
Kádár Miklós

Független politikai napilap, megjelenik mindennap. Szerkesztési órák: este 5-től 10-ig. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea, (Nagyvárad) P. M. Viteazul (Nagypiactér) 4. Telefon: 380

Ara 1 lej

III. évfolyam 300 sz.
1934 Október 31.

Szerda

Tatarescu meglátogatta Dinu Bratianut

A miniszterelnök betegágyából kelt fel, hogy a liberális párt elnökével tárgyaljon. -- Megkezdődött a kisanfanti bankkormányzóinak értekezlete

Bucuresti, október 29.

Fővárosi körökben nagy feltűnést keltett a hír, hogy a még gyengélkedő Tatarescu miniszterelnök ma délután felkel betegágyából és meglátogatta Dinu Bratianut. Ez a látogatás teljesen Tatarescu iniciatívájából ered és éppen azért eredményt nem igen jósolnak ennek a találkozásnak, bár az kétségtelen, hogy Dinu Bratianu fogadni fogja a kormányelnököt. Liberális körökben úgy tudják, hogyha ez a találkozás nem várt eredménnyel járna, úgy a liberális párt legközelebbi kongresszusán megerősítik Dinu

Bratianut a párt elnöki székben, míg Tatarescu a párt alelnöke lesz.

Bucuresti, október 29.

Bucurestiben megkezdődött a három kisantant állam nemzeti bankkormányzóinak a kongresszusa. E kongresszust bankett előzte meg, amely a délutáni órákig tartott. Ott nan egyenesen a nemzeti bankba mentek a kongresszuson részt vevők és délután 5 óra kor megnyitották a kongresszust, amelyen Dumitrescu román nemzeti bankkormányzó elnökölt. Az első kérdés a transfer problé-

ma tárgyalása volt olyan irányban, hogy a három állam közt ezek a nehézségek megszűnjenek és úgy a valuta, mint a deviza forgalom minden akadály nélküli legyen.

Bucuresti, október 29.

A Skoda ügy ismét napirenden van. Ugyanis mára várják Bucurestibe érkezését Fialának a Skoda művek vezérigazgatójának. A lapok megjegyzik, hogy ha a parlament ezuttal is elmulasztja Fiala kihallgatását, úgy a Skoda ügy teljesen el fog aludni.

Gandhi fejet hajt Anglia előtt

A hindu népvezér utolsó politikai beszédében felszólította híveit, hogy egyezzenek bele az alkotmánymódosításba

London, október 29.

Vasárnap 80.000 ember jelenlétében tartotta meg Gandhi nagy beszédét, amely a nagy hindu politikai és népvezér utolsó politikai beszéde volt. Gandhi meglepetéssel szolgált ezuttal az egész világnak. Évek óta harcolt ugyanis azért, hogy a hindu alkot-

mány független maradjon és most magatette meg azt a javaslatot, hogy Indiának bele kell egyeznie az alkotmány módosításba, úgy ahogy azt Anglia kívánja. Gandhi ezen javaslatát a hindu nép igen nagy arányban megszavazta.

Még tart a Rippner-fésűgyár munkásainak sztrájkja

Sztrájkörtség akadályozta meg hétfőn reggel a munkások belépését a gyárba

Oradea, október 29.

Vasárnapi számunkban jelentettük, hogy a Rippner-fésűgyárban kitört bérkonfliktus ügyében Cloanda munkaügyi inspektor előtt befejeződtek a békéltetési tárgyalások. A munkások azonban nem jelentették be az inspektornak, hogy sztrájkba léptek ennek ellenére hétfő reggel sem állottak munkába, úgy hogy ugynevezett "vad" sztrájk kezdődött hétfőn. Az újabb sztrájkoka most már az, hogy a Rippner-gyár igaz-

gatósága 18 munkásnőnek felmondott és munkástársaik szolidaritást vállaltak velük.

Néhány munkás hétfőn reggel munkába akart állni, a sztrájkolók azonban sztrájk őrseget szerveztek és megakadályozták társaikat, hogy belépjenek a gyár területére és felvegyék a munkát. Emiatt értesítették a velencei rendőrséget is, ahonnan több detektív és rendőr vonult ki és a sztrájkmozgalom néhány vezetőjét őrizetbe vették.

Elrendelte a törvényszék vádtanácsa Bartha László szabadlábrahelyezését

Oradea, október 29.

Az oradeai törvényszék vádtanácsa tegnap foglalkozott Bartha László ügyével és azon indok alapján, hogy Bartha Lászlónak állandó és bejelentett lakása van, elrendelte a bűnrészességgel vádolt fiatalember szabadlábrahelyezését.

Az ügyészség még nem nyilatkozott, hogy felel-e a táblai vádtanácshoz, az ügyészség döntéséig pedig Bartha fogva marad.

Tűzvész a panamai kikötőben

Panama, október 29.

Panama kikötőjében borzalmas tűzvész pusztított. A "Pan Amerika" nevű 7000 tonnás hajó és négy épület a kikötőben a lángok martaléka lett. A tűzvész eredetét még nem sikerült megtalálni. Nem tartják lehetetlennek hogy gyújtogatás történt.

Autó és gyorsvonat borzalmas karambolja

Calasi, október 29.

Egy gyorsvonat a vasuti átjárónál elütött egy személygépkocsit, amelynek mind a hat utasa szörnyethalt. Megállapították, hogy az átjáró sorompójának szerkezete romlott el és bár a pályáról megindította a sorompó leeresztő készülékét, a sorompó még sem ereszkedett le. Ez okozta a borzalmas szerencsétlenséget.

A NAP

Sziámban bajok vannak

Sziám, titokzatos, exotikus állam. Alig tudunk róla valamit és ha egy tavaszi napon a Dollfus-termtű uralkodónak nem jut eszébe áthajókázni Európába, sohasem is tudtunk volna róla többet.

Ha valaki kiejtette ezt a szót: Sziám, összenőtt ikrek képe rémlett fel előttünk. Legtöbbünk tudománya nem is haladta meg ezt a képzetet. Azt már jóval kevesebben tudták, hogy Sziámban a fehér elefánt szent állat, amelyet a lakosság imád. Azt meg talán még kevesebben, hogy ez a mi földünknek különösen hangzó ország olyan nagy területen fekszik, mint a német birodalom. De ha mindezt tudtuk is az talán senkinek, soha nem jutott eszébe, hogy ezen a hatalmas földterületen is emberek élnek, nemcsak összenőtt ikrek. Emberek, olyanok, mint mi, legfeljebb, ha kisebbek nálunk és szemük ferde.

Amikor azonban ennek az egzotikus országnak fejedelme közelebb jött hozzánk sok új dolgot kellett megtudnunk Sziámról. Mindenekelőtt azt, hogy a sziámi ember is ember, sőt Sziám királya sem több ennél. Hiszen azért jött Európába, hogy kinzós szembajára irt találgon. Hogy közben meglátogatta egyik-másik országot és a fővárosokban mesés összegeket költött: ez is csak emberi gesztus.

Most amikor annak híre érkezik hozzánk, hogy Prajadhipok király lemond trónjáról, eggyel több bizonyítékot kapunk arra nézve, hogy Sziám országa semmivel sem különbözik az európai államoktól. Elment hazulról a macska, táncolnak az egerek: nincs otthon a király, gyorsan összeült a kormány s megnyirbálta a király jogait. Ki mondták, hogy a király nem ítélhet halálra senkit, amíg tanácsadóit meg nem hallgatja. Prajadhipokot, a sziámi Dollfust, a sziámi Hitlert pedig nagyon bántja ez a jogfosztás. Hiszen ő kevéssel június 30 után ment Berlinbe, amikor a harmadik birodalom városainak uccái még gözölögtek a kiontott vértől és ezt a vért Hitler úgy ontotta ki, hogy nem kérte meg előzőleg senkit. Ha Hitlernek szabad, miért nem szabad neki — gondolja magában sziámi kollégája.

De van a lemondásnak egy másik oka is, ami gondolkodásra késztet. Prajadhipoknak beteg a szeme és úgy érzi, hogy emiatt már nem képes országa ügyeit vezetni. Erre is van egy analogia: MacDonald angol miniszterelnök, aki szintén szembaja miatt kényszerül visszavonulnia politikai élettől és a brit birodalom vezetésétől. Prajadhipok sokat tanult Európában ezt bizonyítja ez a lemondás is. Megtanulta MacDonaldtól, hogy ha valakinek rossz a szeme, nem szabad országot vezetnie.

Prajadhipok már megtanulta, hogy a rossz szem, a rövidlátás lehetetlenné teszi a jó kormányzást. Prajadhipok már megtanulta és tanulmányainak le is vonja következtetéseit. Belátta, hogy a zsarnokság, a diktatura, az élet és halál fölött való uralom, a fascizmus nem egyéb, mint a rossz szem, a politikai rövidlátás okozta téves politika. Annyi tény, hogy Prajadhipoktól nagyon sokat tanulhatnának Európában is. Meg kellene tanulnia a sok rövidlátó fascistának és diktátornak, hogy aki rövidlátó, legokosabban teszi, ha — sürgősen lemond.

Piaci árak Oradán

Buza 400—420, rozs 300—320 árpa 280 és 300 zab 250—260, kukorica 200—220 csőves kukorica 110—130, lóhere 120—140, lucerna 110—130, széna 100—135, szalma 50 és 60, tak. répe 40—50, hizott sertés élősulv kg. 25—26 lej.

Erdélyi Magyarság

1934. október 31.

2. oldal

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

vasuti karambol Alba Iulia (Gyulafehérvár) közelében

Belerohant az aradi személyvonat a nyílt pályán veszteglő tehervonatba. -- Tíz utas életveszélyesen megsebesült. -- A személyvonat mozdonyvezetője és fűtője a veszély láttán leugrottak a vonatról

Alba Julia (Gyulafehérvár, okt. 29. A bucarestii gyorsvonat Alvinc és Alba Julia (Gyulafehérvár) között összeült. között egy Bucarestii—Arad-i személyvonattal. Tíz utas és három vasutas súlyosan megsebesült. Eddig még nem sikerült megállapítani, hogy az összeütközésért kit terhel a felelősség. A forgalmat ezidőszereint még átszállással bonyolítják le.

A súlyos vasuti katasztrófáról a következő újabb jelentések érkeztek:

Vasárnap reggel egy gyorsított tehervonatnak kellett volna elhaladnia Vintul de Jos (Alvinc, és Alba-Iulia (Gyulafehérvár) között. A vonat azonban eddig még ki nem derített okokból a nyílt pályán megállt. — Minthogy erről a forgalmi akadályról nem értesítették a közeli állomásokat, időközben befutott az aradi személyvonat is. A személyvonat mozdonyvezetője az utolsó pillanatban vette észre a sínen álló másik vonatot, elvesztette lélekjelenlétét és ahelyett, hogy fékezett volna,

a fűtővel együtt leugrott a vonatról és

sorsára hagyta a szerelvényt. A következő pillanatban megtörtént az összeütközés.

A zsúfolt személyvonaton iktózáatos pánik keletkezett. Mentésre az első pillanatban senki sem gondolt és a környéket a súlyosan megsebesült utasok jajkiáltása verte fel. A személyvonat mozdonya, postakocsija és az első, harmadosztályu kocsik megrongálódott és itt

tíz utas életveszélyesen megsebesült. A megsebesültek legtöbbször lábait zúzódta össze mert az összeütközés következtében a padok egymáshoz csapódtak és az ülő utasok lábait roncolták össze

A megsebesülteket legnagyobb részt környékbeli földmivesek. Késő délután érkezett a segélyvonat, amely a megsebesülteket elszállította a helyszínről. Csakhamar helyreállították a pályatestet is és a forgalom is megindult. A nyomozást bevezették annak megállapítására, hogy a katasztrófaért kit terhel a felelősség.

Csak jövőre kerül sor a francia alkotmány módosítására

Doumergue az összes pártokat meg akarja nyerni szándékainak

Páris, október 29.

A francia radikális párt kompromisszum-szerű határozata a francia sajtóban nagy feltűnést keltett. A francia nagyvezérkarához közelálló Echo de Paris azt írja, hogy a radikális párt határozata a kétszínűség iskolapéldája. Ezt maga Doumergue miniszterelnök is belátta és éppen ezért el-

határozta, hogy

alkotmánymódosító javaslatát csak a jövő év elején, a költségvetési vita lezárása után viszi a parlament elé.

Ezzel a francia miniszterelnök időt akar nyerni, hogy minden a kormányban résztvevő pártot megnyerjen szándékának.

Autószerencsétlenségek napja Budapesten Tíz embert gázolt el egy autó az Üllői-úton Autókarambol Aszód közelében

Budapest, október 29.

Borzalmas szerencsétlenség történt tegnap este Budapesten. Tóth Ferenc dr. orvos sofförje Győri Imre az orvos autóját egy az Üllői úton levő autójavító műhelyből vitte hazafelé, amikor az uttesten egy 12 tagú fókedvű társaság haladt át. A sofför már képtelen volt fékezni és

az autó belerohant a tömegbe. 10 ember súlyosan megsebesült, közöttük négyen súlyosan.

A másik hat ember könnyebb sérüléseket szenvedett. Az autó sofförjét őrizte vették, mert egyes tanúk állítása szerint a megengedettnél sebesebben hajtott.

Ugyancsak súlyos autószerencsétlenség történt tegnap délután Aszód közelében is ahol az országúton

két autó összeütközött és utasaik súlyos sérüléseket szenvedtek.

A megsebesültek között van Molnár Ferenc a Budapesti Általános Központi tejesarnok

vezérigazgatója és felesége valamint Pankly Zoltán építésmérnök. A megsebesülteket kórházba szállították.

Időjárás

Mérsékelt nyugati légáramlás, sok helyen köd, néhány helyen ködszítálás. A hőmérséklet alig változik.

**Az új állami sorsjátékban
egy sorsjegy
két számmal
játszik**

tehát jóval nagyobb a nyerési lehetőség. Vegyen sorsjegyet lapunk kiadóhivatalában, P. M. Viteazul 4.

Prajadhipok, Sziám királya lemondott trónjáról

Távollétében a kormány megnyirbálta az uralkodói jogokat. -- Két pártra szakadt a katonaság. - Küszöbön a közíársaság kikiáltása

London, október 29.
Ismeretes, hogy Prajadhipok sziámi király feleségével és kíséretével már tavasz óta Európában tartózkodik és több államban ellátogatott. A király európai útját főleg beteg szemének kezelte tette szükséges. Prajadhipok jelenleg egy London közelében fekvő birtokon tartózkodik és tegnap titkára útján közölte az angol lapokkal, —

hogy lemond trónjáról és lemondását már el is juttatta a sziámi kormányhoz. A lemondásra minden valószínűség szerint az adott okok, hogy a király távollétében közte és kormánya között súlyos ellentétek merültek fel. A sziámi kormány ugyan is olyan törvényt hozott legutóbb, hogy a kormány beleegyezése nélkül a királynak a jövőben nem lesz joga halálos ítéleteket hozni, vagy azokat meg-

változtatni.

Prajadhipok ebben a sziámi dinasztia ősi jogainak megsértését látja miután a sziámi uralkodó emberemlékezetnél régebb idő óta élet és halál ura volt hazájában.

Bár a király lemondása még nem végleges, miután a lemondási okiratot még nem írta alá,

a sziámi hadsereg máris két pártra szakadt: egyik része a király, a másik a kormány mellé állott.

Valószínűnek tartják, hogy a végleges

lemondás után kormányzótanács veszi át az uralmat, bár könnyen megtörténhet, hogy a közíársaság kikiáltására kerül sor. A londoni lapok szerint a király lemondásához nagyban hozzájárult súlyos szembaja is. — Prajadhipok januárban ugyanis újabb súlyos hályogműtétnek veti magát alá.

Pénzügyminisztérium

Az 1934 évi 4¹/₂ %-os „országfejlesztési kölcsön” kibocsájtási prospektusa

(Kivonat).

1. Nyilvános aláírás útján lej 1000 névértékű kötvények bocsájtatnak ki kötvényenként 880 lejes árral.

A lejegyzt kötvények egyszerre, az aláírással egyidejűleg fizetendők ki 1934. november 5—30 között.

2. A befizetendő összeg egy része az állam által kibocsájtott régi járadékpapirokkal is kiegyenlíthető az aláírási iven feltüntetett kurzuson. A járadékpapirokkal történő fizetés a jegyzés névértékének 20%-át nem haladhatja meg.

3. Az 1000 lejes kötvény évi 4 és fél százalékos kamatot hajt, amelynek fele június 1-én, fele decemberben kerül kifizetésre, az első kifizetés 1935. június 1-én történik.

4. A kötvényeket 40 év alatt, évenként négyszeri sorshuzás útján váltják vissza: február 1-én és május 1-én, június 1-én törlesztendő kötvényekkel, augusztus 1-én és november 1-én pedig a következő, december 1-én törlesztendő kötvényeket sorosolják ki. Az első sorshuzás 1935. évi február 1-én történik.

5. A lejegyzt kölcsöntőke minden teljes egy milliárdjából nagy prémiumokkal visszaváltatnak az első évben:

1 kötvényt 3.000.000 lejjel azaz 3.000.000 le	
2 " " 1.000.000 " " 2.000.000 "	
4 " " 500.000 " " 2.000.000 "	
4 " " 250.000 " " 1.000.000 "	
46 " " 100.000 " " 4.600.000 "	
57 kötvényt összesen	12.600.000 le

prémiummal váltanak vissza.

A következő években visszaváltandó kötvények száma 100.000 lejenként egy kötvénnyel csökken évenként.

6. A fennmaradó kötvényeket minden évben a névértéken felül 200 lejes jutálékkal váltják vissza és pedig:

az 1.000 lejes címleteket 1.200 lejért	
a 2.000 " " 2.400 "	
az 5.000 " " 6.000 "	
a 10.000 " " 12.000 "	
a 20.000 " " 24.000 "	

váltják vissza.

7. A kamatokat és amortizációkat stabilizált lejben fizeti ki az állam, a lej 10 milligramm 0.900 finomságú arany értékének felel meg.

8. Az esedékessé vált szelvényeket, valamint a kisorsolt kötvényeket készpénz gyanánt fogadják el az összes közpénztárak.

9. A kölcsön egész ideje alatt sem a kamatok összegéből, sem a kötvények visszaváltási értékéből nem vonnak le semmit, tehát ezek az összegek mindenféle adó és illetékek alól mentesek.

A kötvények mentesek továbbá az örökösödési, ajándékozási és házassági szerződések adói, illetve illetékei alól.

10. A kötvények lombardirozhatók és azokat garanciául és óvadékkul elfogadják.

11. Jegyzések eszközölhetők az alábbi jegyzési helyeken: Nemzeti Bank és összes fiókjai, Postatakarékpénztár, az összes postahivatalok, valamennyi közpénztár és a megfelelő időben megállapított pénzügyintézetek.

Jegyzet: Részletes felvilágosítások a kibocsájtási prospektusban találhatók.

Erdélyi Magyarország

1934. október 31.

3. oldal

Betörőnek nézte és agyonlőtte feleségét egy körorvos Borzalmas tragédia egy timis-megyei faluban

Timisoara, október 29.
Szörnyű családi tragédia játszódott le Pelești községben Dr. Magureanu Florian községi orvos tegnap éjszaka gyanus zajra ébredt fel és amint körülnézett, egy sötét alakot vett észre a hálószobában. Párnája alól kihuzta revolverét szó nélkül elsütötte.

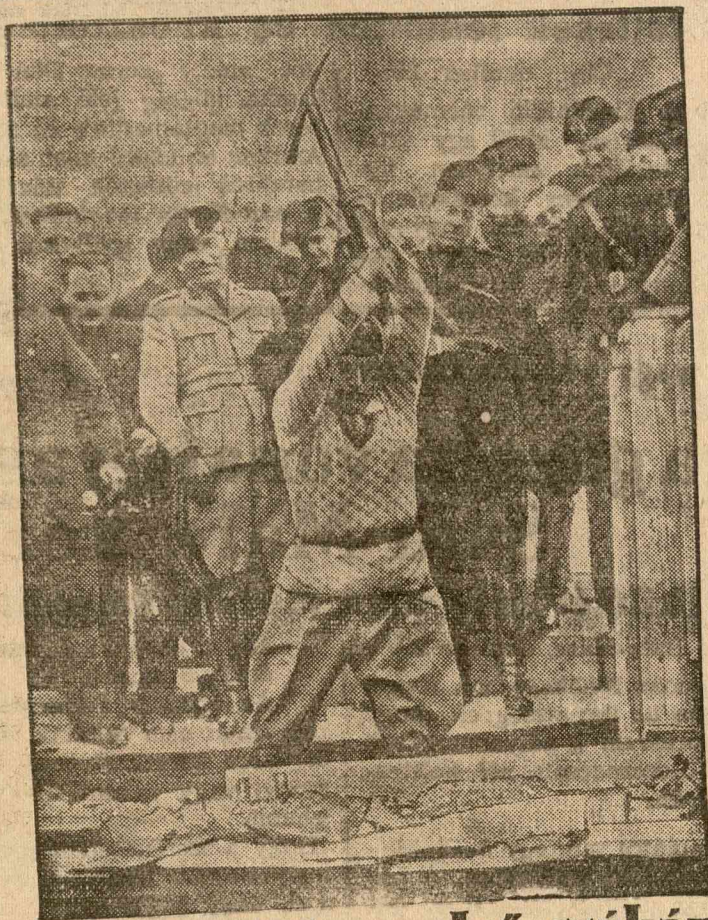
A betörőnek vélt alak hangos jajkiáltással esett össze és amint az orvos világosságot gyújtott, megdöbbenve vette észre, hogy tévedésből a feleségét lőtte agyon.

A szerencsétlen ember félőrülten jelentkezett a csendőrségen, ahol letartóztatták.

Lengyel szökevényeket fogtak el Constantán

Constanta, október 28.
A constantai rendőrség letartóztattott két lengyel állampolgárt, akik utlevél nélkül az országba szöktek és a Polonia nevű lengyel hajón tovább akartak utazni. Vla-

dislav Faber és Valerian Ezeki bíróság elé kerülnek, ahol tiltott határátlépésért fognak fölöttük ítélni, aztán a büntetés kitöltése után visszatoloncolják őket Lengyelországba.

Mussolini üti az első csákányt

Róma szépitési munkálatainál Augustus császár mauzolmának romjait is eltemítik. Az első csákányütést Mussolini te-

szí, jelezve a munkálat megkezdését. Több ezer munkás 3 évig fog dolgozni, hogy felszínre hozza a 2000 éves romokat.

Az örök tűz

Fantasztikus regény

39

Belemerült itt az iszapba, az árba, az orra kiáll a vízből hatalmas lábai belemélyednek a tengerfené talajába... várja a dagályt... a szürkületet, az árnyékot az éj sötétjét... ki fog nyújtózkodni... fölemeli meredt nyakát. Teleszívja a tüdejét tengeri levegővel... Fel fog állni Feltámad... Ah!

Kiáltás... hosszú kiáltás, amelyre Marc elfojtott kiáltása válaszol...

— A szikla — mintha Gilberte szavai életre varázsolták volna, abban a pillanatban, hogy elhangzott a szó: „Feltámad” a szikla, amely száz méternyire fekszik tőlük balkéz felől — hirtelen fölemelte a fejét, a különös fejét, amely valóban úgy hatott, mint valami vízözönelőtti állat feje.

A fej lassu mozdulattal emelkedik a vízből.

Es mind valószínűbbé válik a kép: hatalmas szája az alacsony, lapos koponyá alatt, a kiesiny vad szem a bőr ráncaiban a hatalmas fogazat a husos szája mögött.

Félelmetes tünemény — a hatalmas állat féligkiemelkedik a vízből, mintha hátsó lábaira ülne...

Aztán mozdulatlanul marad egy darabig, mintha gyönyörködne az esetben, teleszívna magát a sós széllel, mintha fölemelő orral üdvözlőné a nap utolsó sugarait.

De a hatalmas állat, mintha a tenger fenéke engedne a rettenetes súly nyomásának, vagy mintha zavarná az emberek jelenléte, lassan elmerül a mély vízben; az egész test hosszan megremeg előre hajlik vissza, hátrafelé, aztán egészen elmerül csak az orra van még kint a vízből.

Pillanatig még tétovázik a víz szélén aztán mintha utolsó lélegzetet venne, — az orra is elmerül...

Egyetlen hullám sem mozditja a vizet. Csak enyhe vízgyűrűk futnak széjjel körülakban, mind szélesebbek megingatják a csónakot.

A Saint-Anne öböl partján lassankint kigyulnak a lámpák mindig több és több.

Gilberte mereven és halványan, mozdulatlanul ül evezővel a kezében; a szája összeszorul, a szeme meredten néz egy irányba.

Fonteney főlegyenesedik, hogy megragadja, megmentse társnőjét valami ismeretlen veszélytől; de látja, hogy a lány nagyon halvány, nagyon nyugodt szigorú szemmel figyel arra a helyre, ahol az imént néhány másodperccel ezelőtt fölagaskodott és elsüllyedt a nagy szikla és a szobrász hirtelen úgy érzi, hogy a lány egyáltalán nem ijedt meg, mert ismeri a különös tünemény valódi okát.

Különös gondolat ötlük az agyába. Már minden csendes, az öböl teljesen nyugodt, már semmi veszély sem fenyeget. A szobrász a lány felé hajol és bizalmas, gunyos hangon mondja ugyanazt a mondatot, amit Balduce tanártól hallott akkor véletlenül:

— Ez is a négyes erősség a Rossi-Forel féle beosztás szerint?

Gilberte fölugrik a váratlan szóra, arcát vérhullám önti el, a szeme csillog, olyan aggodalom tükrözik az arcán, hogy Marc zavarodott nyújtja felé a kezét:

— Bocsásson meg kisasszony, bocsásson meg...

A leány int, hogy hallgasson. Egymás szemébe merül a tekintetük... Gilberte szemében felelem van, egész teste megremeg ettől a télelemtől. De hirtelen akarattal erővesz magán; parancsoló mozdulattal mutat a hátsó padra.

— Uljön le uram és ne kérdezzen többet... elviszem önt Cas-Aérésbe, mert egyedül nagyapámnak van joga beszélni.

(Folyt. köv.)

Erdélyi Magyarság

1934. október 31.

Utak, raktárak, iskolák és kórházak építésére fordítják a belföldi kölcsön nagy részét

A biztosító társaságok és iparvállalatok nagy összegeket jegyeznek

Slavescu pénzügyminiszter az államfejlesztési kölcsön ügyében tegnap több tárgyalást folytatott le. A biztosítótársaságok megbízottai kijelentették a pénzügyminiszter előtt, hogy

a társaságok nagyobb összegeket kívánnak jegyezni a belföldi kölcsön számára.

Közzgazdasági körökben rendkívül sokra becsülik a biztosítótársaságok lépését, mert, mint ismeretes, ezek a társaságok tőkájukat, szokás szerint, ingatlanokba fektetik. A biztosítók lépése mindenképpen biztató hatással lesz a többi kölcsönjegyzőre.

A pénzügyminiszter az UGIR megbízottai is tárgyalta. A pénzügyminiszter kifejtette, hogy a belföldi kölcsön jelentős részét

utak, raktárak, iskolák, kórházak építésére és a hadsereg céljaira fordítják. Néhány milliárd lej forgalombadobását a piac is megérzi és ennek jótékony hatása haladéktalanul mutatkozni fog.

Az UGIR megbízottai nagy lelkesedéssel fogadták a pénzügyminiszter kijelentéseit és hangsúlyozták, hogy a nagyiparosok jelentős mértékben veszik ki részüket a kölcsönjegyzésből.

Elfogták a Lugoj (Lugos) környékén garázdálkodó cigánybandát

Összesen harminc embert fogtak el, míg tizenegy cigány megszökött

Lugoj (Lugos). október 29.

A fageti (faceti) országúton a csendőrség tegnap feltartóztatott egy 11 kocsiból álló cigánykaravánt. A karaván három kocsija 11 személlyel elszökött, de nyolc kocsit és harminc személyt bekísértek a lugoji (lugosi) csendőrségre. Itt a cigányok kocsijában nagymennyiségű lopott holmit találtak. Bevallották, hogy Racovitán Martin Emil kereskedőtől 60.000 lej értékű árut vittek el.

Jost Janos daruvári lakos házában utcai ablakán bemásztak az ajtót eltorlaszolták és a szobából elvitték a családot összes fehérneműjét, 40.000 liter szilvóriumot és készpénzt. Wibiral József daruvári lakostól értékes fehérneműket és készpénzt loptak el. Schneider Károly daruvári lakostól 3000 lej értékű ruhaneműt vittek el. A cigányokat őrizetbe vették az eltűnt három kocsit pedig a környékbeli csendőrségek keresik.

Borzalmas rablógyilkosság Tarnava (Kisküküllő) megyében

Ismeretlen tettesek leütöttek és kioltottak egy utazót

Cluj, október 29.

Luca községben Kisküküllő vármegyében a lakosok a községen kívül egy árok partján egy hullát találtak, amelyben később felismerték Dan Ioan kereskedelmi utazót. A vizsgálat megállapította, hogy gyilkosság történt és a gyilkosság indító oka a rablás volt. Rekonstruálták a gyilkossá-

got, amely szerint Dan Ioan gyalog ment Lunka község felé, amikor ismeretlen tettesek megtámadták és pénzt követeltek tőle. Amikor az utazó nem akart pénzt adni, a banditák leütöttek mindenéből kiforgatták. A csendőrség megindította a nyomozást a gyilkos, vagy gyilkosok kézrekerítésére.

Öngyilkosság vagy véletlen baleset

Ha álrázolt a vonategyasszonyt Satu-Mare közelében

Az áldozat kilétét még nem sikerült megállapítani

Satu-Mare, október 29.

A miculaj állomás főnökség ma reggel táviratilag jelentette az ügyészségnek, hogy a kora reggeli órákban a pályamunkások egy borzalmasan összeroncsolt női holttestet találtak a pályán.

A holttest Miculától mintegy 5—6 kilométerre fektett a sineken keresztben. A hatalmas vértócsában fekvő, 50—60 év körüli asszony

míg a mellét a kerekek valósággal por-dorjává zúzták.

Az elgázolt asszonynál semmiféle igazoló iratot nem találtak, de szegényes ruháiból arra következtetnek, hogy koldusasszony, vagy valami szegény zselléresszony lehetett.

Hogy a szerencsétlen asszony a hatvani szélvonalból kiesett-e, vagy a vonat üttette el, vagy öngyilkossági szándékkal feküdt a vonat elé, még nem sikerült megállapítani.

Az ügyészség elrendelte a vizsgálatot a homályos ügyben.

Két lábat a vonat térdén alul lecsapta.

Balra tolódik Anglia belpolitikája

A munkáspárti fölényes győzelmet aratott a pótválasztásokon

London, október 29.
Swindon wiltschirei kerületben tegnap tartották meg a parlamenti pótválasztásokat. A választások Nageuere munkáspárti jelölt fölényes győzelmével végződtek, aki 20 002 szavazatot kapott, a kormánypárti

Wackefielde lord 10.253 szavazatával szemben. A kerület eddig évszázadok óta konzervatívparti képviselőt választott és a munkáspárti jelölt győzelme az angol belpolitikai határozott balratolódásának tudható be.

Makkay püspök jelenlétében szentelik fela mediași (medgyesi) református templom harangját

Medias (Medgyes) okt. 28.
A mediași (medgyesi) református egyház egyik harangját még a világháború idején hadicélokra használván fel, a nevezett egyház mindeztideig csak kisharangjával maradt mindaddig, míg a f. év nyarán újra rendelt egy nagyharangot. Ezen harang a nyár óta már használatban is van.

Ugyancsak ez év folyamán az említett egyházközség építkezett is, és most úgy a harangot, mint az új épületet, mely részben iskolai tanteremnek lett berendezve, fel fogják szentelni.

Ezen ünnepséget a folyó évi november hó 25-ére tűzték ki, melyen úgy Makkay Sándor dr. református püspök mint Vásárhelyi János dr. püspökhelyettes is részt fog venni.

Az ünnepség programja a következő: 1. Délelőtt 10 órakor terem és harangszentelés 2. Bankett a "Gewerbeverein"-ban 3. Délután 6 órakor a templomban egyházi ünnepély. 4. Este fél 9-kor kulturális estély a "Szőlő" szálló nagytermében. Az előkészületek nagyban folynak. A közönség nagy érdeklődéssel néz az ünnepség elé.

Ha igazán olcsón akar jó **szöveget** vásárolni

keresse fel **Havas és Grünfeld** új nagy posztóáruházát Oradea, Mária királyné-tér 1. (Kishídő, bizalommal Különleges m. nősegek! Dus választék! Eddig nem létezett olcsó árak

11 ezer méter magasságba akar repülni egy román pilóta

București, október 29.
Papana főhadnagy a híres sportrepülő elhatározta, hogy a közeljövőben magassági világrekordot fog elérni. Terve szerint egy Iarab típusú repülőgépen még no

vember hó folyamán több mint 11.000 méter magasságba emelkedik. Románia magassági rekordja eddig 10.600 méter volt. A rekordkísérlet iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Anyját védelmezte - apját gyilkolta meg egy legény

Nicorești, október 28.
Zaharia Tudor Poiana községbeli lakos, már régóta haragos viszonyban volt fiával, aki szüleiével együtt lakott ugyan, de édesapjával soha nem beszélt. A tegnap Zaharia részegen jött haza és megverte a feleségét.

A fiú közbelépett, mire az öreg rá is botot emelt. A fiú hirtelen indulatában kirántotta kését és tövig döfte édesapja mellébe. Zaharia Tudor azonnal meghalt. Az apagyilkost letartóztatták.

Kirabolták Budapesten a feleséggyilkos alezredes lakását

Budapest, október 29.
Megírtuk, hogy Komjáthy Ferenc nyugalmazott alezredes, öt revolverlövessel megölte feleségét, mert — állítólag az asszony fegyvert fogott reá. A feleséggyilkos alezredes jelenleg orvosi megfigyelés alatt áll annak megállapítására, hogy a háboruban kapott fejlődése mennyiben befolyásolta a véres tett elkövetésében.

A tragédia óta, ilyenformán, Komjáthy alezredes háza teljesen üresen áll. A helyzet tel ismérős egyénk ezt ki is használták a múlt éjje betörték a lakásba, ahonnan

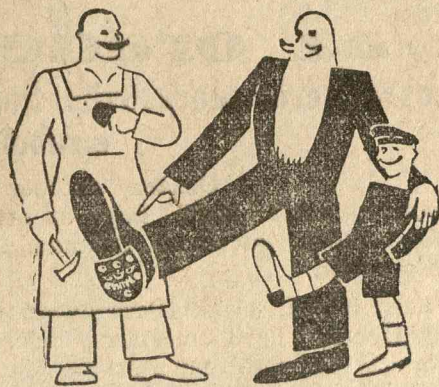
nem kevesebb, mint 8 ezer pengő értékű ékszert vittek el.

A rendőrség nagyarányú nyomozást indított a tettesek kézrekerítésére.

Kérje mindenütt a **GOLF** borotva-pengét!

az acélipar legképzesebb alkotásai és öröme lesz a borotválkozásban. Vezérképviselő: Friedman Armin, Oradea Promenad Eminescu 16,

MIUTÁN OLY SOKÁ TARTOTT

KÉRÜNK UJBÓL

PALMA

SARKOT

Meghalt a turdai földgázrobbanás áldozata

Turda, október 29.
Megírtuk néhány nappal ezelőtt, hogy Szabados Ábel háztulajdonos lakásán borzalmas földgázrobbanás volt, aminek következtében a 74 éves ember súlyos sérüléseket szenvedett. Szabadost a katasztrófa után kórházba szállították, az öreg ember azonban nem élte túl a balesetet, tegnap kiszáradt. Halála városzerte mély részvétet keltett.

Kérje a bizományostól következő regényeket:

János bácsi (ára 8 lei.)
6x8 (A csempészek világából.)
Egy amerikai detektiv bravurjai.
A szent álarc.
A legnagyobb győzelem.
Bűnös szerelem.

Egy regény ára olvasóink részére 3 lei. — Mig a készlet tart.

RADIOMŰSOR

KEDD

București: 13: tőzsde. 13.15: Sibiceanu zenekar. 14: Beszélőújság. 14.20: A zene folytatása. 18: Délutáni zene, lemezek. 19: Beszélőújság. 19.20: Lemezek. 20: Felolvasás. 20.20: Kamarazene lemezek. 20.45: Felolvasás. 21: Rádiózenekar. 22: Szünet. 22.15: Schumann: I. szimfonia. 23: Beszélőújság.

Budapest: 7.45: torna. Utána: Hanglemezek. 10.45: Hírek. 11: Felolvasás. 13.05: Sassy Iringó gondolkázik. Schomann Józsa énekel. 13.30: Hírek. 14.20: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 14.30: Losonczy-Schweitzer Oszkár szalonzenekara. 15.40: Hírek, élelmiszerárak, piaciárak, árfolyamhírek. 17: Asszonyok tanácsadója. 17.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18: A Hátra. Vigyázó János dr. előadása. 18.20: A Budapest vendégszereplő Tallinna Mastellu Seits észt énekkar hangversenye. — 19: Francia nyelvtanítás. 19.30: Ihar Ferenc tárogatozik. 19.55: Leány az ablakban. Schöp-film Aladár elbeszélése. 20.25: A m. kir. Operaház előadásának ismertetése és közvetítése. A Rajna kincse. Utána kb. 22.49: Hírek időjárásjelentés. 23.20: Sárany Elemér és cigányzenekara muzsikál. (Külső közvetítés.) Utána: A Bachmann-szalonkvintett műsora.

5. oldal

Erdélyi Magyarság
1934. október 31.

Csehszlovákiában fogták el az oradeai trafikrablót

Hurokra került Jaczkovits Salamon, aki a monopol-tisztviselőntől ejrabolt 40 ezer leit

Oradea, október 29. Kassai jelentés közli, hogy az ottani rendőrség elfogta Jackovits Salamon hírhedt zsebtolvajt.

Néhány nappal ezelőtt Pozsonyban egy Majtány Henrik nevű mészáros felesége 5670 koronát akart feladni a postán. Miután a postaalkalmatosság kitöltötte, akkor vette észre, hogy valaki kilopta zsebéből a feladandó pénzt. Az asszony azonnal értesítette a rendőrséget, a postaépület ajtóit lezárták, de a tolvajnak nem tudtak nyomára akadni. Majtánynének a rendőrségen megmutatták több körözött zsebtolvaj fényképét és az asszony az egyik képen fel is ismert egy fiatalembert, aki állítólag ott ólalkodott körülötte a postán.

Ezen az alapon indult aztán meg a nyomozás, amely eredményre is vezetett. A rendőrség csakhamar megállapította, hogy a tolvaj Jaczkovits Salamon satumarei lakos.

amit az összes közép-európai rendőrségek mint veszedelmes zsebtolvajt ismernek. Megállapították azt is, hogy Jaczkovits a lopás napján Pozsonyban járt, majd Kassára utazott. Értesítették erről a kassai rendőrséget, amelynek detektívjei az egyik vasuti fuikében el is fogták Jaczkovitsot. Zsebében 4923 korona készpénzt találtak. A tolvaj beismerte tettét és elmondta, hogy a pénzből ruhákat vásárolt magának, valamint megvette Romániába szóló vasuti jegyét is.

Jaczkovits volt az, aki néhány hónappal ezelőtt Oradeán egy Saguna (Kapucinus) uccai trafikban

40 ezer rabolt a Discom tisztviselőntől majd elmenekült annak ellenére, hogy egész tömeg üldözte.

A pénzes táskát menekülése után a benne levő aprópénzzel együtt a Royal kávéház udvarába dobta be. A kirabolt tisztviselő felismerte a rendőrségi nyilvántartóban Jaczkovits fényképét.

Tilea Viorel elnöklete alatt

Négy megye fatermelői közgyűlést tartottak Oradeán

Tegnap tartották meg Oradeán Bihar, Salaj, Satmar és Arad megye faexportőrjei közgyűlésüket Tilea Viorel volt miniszterelnökségi államtitkár elnöklete alatt a faexportőrök szindikátusának (SEL) helyiségében. A közgyűlésen résztvett Marinescu a Caps (állami erdőközpont helyettes vezérigazgatója is.

A közgyűlésen megállapították, hogy a tavalyi exportkvótából a fatermelők nem tudtak leszállítani 3000 vagont a kontingentálási és deviza-nehezégek miatt, június

1-ig azonban pótolták ezt a mennyiséget. A folyó évre 20000 vagon van engedélyezve, ezt a kvótát 1935. március 1-ig le kell szállítani, az export legnagyobb része Magyarországra felé irányul. A közgyűlés megadta a felmentvényt az elnökségnek és a régi vezetőséget újra megválasztották. Aelnökökké megválasztották Fodor Péter liberális képviselőt.

Délben bankett volt a Kereskedelmi Csarnokban.

Huszonöt nőt állítottak elő a rendőrségen a vasárnapi erkölcsrendészeti razzian

Vasárnap éjjel nagyszabású erkölcsrendészeti razzia rendezett a rendőrség. Az erkölcsrendőrök 25 nőt állítottak elő, akik tiltott prostitúciót üztek. Az igazoltatás után

nyolc vidéki nőt illetőségi helyére toloncoltak, nyolcat kórházba utaltak, kilencet pedig elbocsájtottak a rendőrségről.

A nyelvvizsga eredménye:

Tizenegy városi tisztviselőt szólítottak fel, hogy kérjék nyugdíjaztatásukat

Ma hozzák nyilvánosságra az üzemektől elbocsájtandó alkalmazottak névsorát

A városházán megtartott nyelvvizsga eredményéről eddig a legkülönbözőbb verzók voltak forgalomban, legutóbb az a hír terjedt el, hogy mindössze két tisztviselő bukott el. A helyzet sajnos, nem ilyen kedvező. Értesítéseink szerint

tizenegy városi tisztviselőt szólítottak fel barátságos uton, hogy kérjék nyugdíjaztatásukat.

mert ellenkező esetben fegyelmi bizottság elé küldik őket és akkor rendelkezési állományba kerülnek, nyugdíjjogosultságukat pedig elvesztik.

Itt írjuk meg, hogy az üzemektől el-

bocsájtott alkalmazottakra vonatkozó határozat elkészült és ma nyilvánosságra hozzák a névsort, hogy az elbocsájtásra ítéltek alkalmazottaknak elsején már ki lehessen kézbesíteni a felmondólevelet.

— Vasas—Victoria Marghita 0:0. A két csapat küzdelme eldöntetlenül végződött. A mérkőzés szép sportot nyújtott. — Egyenlő ellenfelek küzdelme bár a kornerarány a Victoria javára 6:3. Így a Victoria újabb pontot szerzett. A Vasas nagy drukker gárdával ment ki Marghitára.

A fascista forradalom évfordulója Rómában

Róma október 29.

A "Marcia su Roma" évfordulójának ünnepségei ma kezdődtek meg. Musso-ni díszszemlét tartott a csapatok felett, majd a szász telepest látott vendégül a miniszterelnökségi palotában.

Kisiklaltak egy vonatot Mandzsuriában tizenegy halott

London, október 29.

Mindenki jelentés szerint banditák kisiklaltak egy vonatot, amelyet mandzsui katonai őrség kísért 14 ember meghalt, 20 megsebesült. A halottak között van Jakaki Jeshol tartomány mandzsui katonai tanácsosa is.

Fritzmaurice startolt Ausztráliába

London, október 29.

Hétfe reggel közép-európai időszámítás szerint 8 óra 14 perckor Fritzmaurice irrepülő felszállt a lindsi repülőtéren, hogy megdöntse Blach és Scott London és Melbourne közötti távolsági világrekordját. Fritzmaurice kijelentette, hogy Bagdadba 10 óra alatt, Melbourneba pedig 55 óra alatt ér el és ugyanazon az útvonalon fog haladni mint Blach és Scott.

Mellbournei jelentés szerint Johnes és Bauer pilóták, akik a mellbourne—london távra startoltak, eddig öt gyorsasági rekordot döntöttek meg Mellbournei és Singapore között.

Az új állami osztály-sorsjegyek

kaphatók kiadóhivatalunkban Oradea P. Mihai Viteazul 4.

Sorsjegyárak: negyed 200 lei, fél 400 lei, háromnegyed 600 lei, egész 1000 lei.

Vidéki rendeléseket a megfelelő összeg és portóköltés (ajánlott levél 17 lei, rendes levél 7 lei) ellenében azonnali teljesítünk.

APROHIRDET ESEK

Ujságárusításra fiukat és munkanélkülieket felvesszünk. Jelentkezni a kiadóhivatalban, Piata Viteazul Mihai (v. Nagypiac-ter) 4.

Jól főző mindenféle fiatal hosszú bizonyítvánnyal elsejére felvetetik. Balázs magázlet Piata Mihai Viteazul 4.

NAPSZAMOS KÖNYVEK 1 hetes, 2 hetes beosztással készültek és kaphatók Pásztor Ede papíráruházában, Oradea.

Megvételre keresek egy 2x110 voltolt 3—4 lóerős üzemi típusú villany motort. Ajánlatok. Góznér János asztalos címére küldendő, Tasnad. 1845

Makulatura ujságpapír kapható nagyban és kicsinyben Pásztor Ede papíráruházában, Oradea, Piata Mihai Viteazul 4.

Eladó hálószoba elsőrendű kivitelben teljesen jó karban, továbbá fehér rézagy sodrony betéttel, összecsukható vaságy, fehér előszoba fal, gyermek fürdőkád, konyahaberendezés stb. str. Averescu 11.

Jó keresettel keresünk ujságárust Gires Tarian (Gyires és K. Tarján) továbbá Pai, Cetariu, Uilac (Pályi, Csatar, Ujlak), külön Salárd (Salárd) és környéke részére jelentkezni a kiadóhivatalban.

Eladó 3 hónapja vásárolt teljesen új modern ebédlő. Cim a kiadóban. 1647

Ujságárusításra fiukat és munkanélkülieket felvesszünk. Jelentkezni a kiadóhivatalban, Piata Viteazul Mihai (v. Nagypiac-ter) 4 szám.

PASZTOR-NYOMDA, ORADEA